

Zwischen Utopie und Wirklichkeit: Konstruierte Sprachen für die globalisierte Welt
Inter utopio kaj realo: Konstruitaj lingvoj por la globalizita mondo

Ausstellung vom 15.6.-9.9.2012 in München

Unter diesem Titel wird die Bayerische Staatsbibliothek im Juni 2012 eine Ausstellung ausrichten und zu einem Symposium einladen. Ergänzt werden diese lokalen Veranstaltungen durch einen Begleitband und eine virtuelle Ausstellung auf den Webseiten der Bayerischen Staatsbibliothek.

An zwei Jubiläen wird damit erinnert: 2012 wird sich zum 100. Mal der Todestag des Prälaten Johann Martin Schleyers jähren, des Autors der Plansprache Volapük. **Die erfolgreichere Plansprache Esperanto wird 125 Jahre alt:** 1887 erschien das erste Lehrbuch der „Internacia Lingvo“ von Lazar Markovič Zamenhof.

Beide Sprachen wurden mit dem Ziel geschaffen, die interkulturelle Verständigung zu erleichtern, die aufgrund der Technisierung von Fernreisen und Warentransporten sowie der medial vermittelten Kommunikation zugenommen hatte: Anstatt viele Fremdsprachen lernen zu müssen, sollten alle Menschen weltweit mit einer einzigen für sie neuen Sprache kommunizieren können. Verbunden war mit dem Wunsch der Verbreitung dieser Sprachen zudem die Hoffnung, eine als „neutral“ empfundene Sprache könne den Frieden zwischen den Nationen fördern, da sich alle in einer ihnen gleichermaßen „fremden“ Sprache begegnen würden.

Menschen haben sich allerdings nicht erst im 19. Jahrhundert als Sprachautoren betätigt. Auch im Mittelalter und in der Frühen Neuzeit finden sich Beispiele erfundener Sprachen mit unterschiedlichen Zielsetzungen. Konstruierte Sprachen sind somit nicht nur linguistische, sondern auch soziale und historische Phänomene. Als solche werden sie im Rahmen der Ausstellungen beleuchtet und auf dem Symposium diskutiert. Der Begleitband wird Abbildungen der Exponate zeigen und die Beiträge des Symposiums vermitteln. Mit diesen

Esperanto-Version

Sub ĉi titolo Bavara Ŝtata Biblioteko en junio 2012 aranĝos ekspozicion kaj invitos al simpozio. Ĉi aranĝojn surlokajn kompletigas akompana volumo kaj virtuala ekspozicio sur la ret-paĝoj de Bavara Ŝtata Biblioteko.

Per tio ni memorigas pri du jubileoj: En 2012 okazos la 100a dat-reveno de la morto de prelato Johann Martin Schleyer, la aŭtoro de la plan-lingvo Volapük. La pli sukcesa plan-lingvo Esperanto fariĝos 125-jara: en 1887 aperis la unua lerno-libro de „Internacia Lingvo“ de Lazar Markovič Zamenhof.

Ambaŭ lingvoj kreiĝis kun la celo faciligi la interkulturan interkompreniĝon kiu intensiĝis dank al la teknikiĝo de long-distancaj vojaĝoj kaj var-transportoj kaj pro la mediata komunikado. Anstataŭ la devo lerni multe da fremdaj lingvoj, ĉiuj homoj tut-monde komunikiĝu per unu sola por ili nova lingvo. Ligita kun la deziro de disvastigo de ĉi lingvoj estis la espero, ke lingvo sentata „neŭtrala“ povus akceli la pacon inter la nacioj, ĉar ĉiuj renkontiĝos en lingvo al ili egale „fremda“.

Sed homoj aktivis kiel lingvo-aŭtoroj jam antaŭ la 19a jar-cento. Ankaŭ en la mez-epoko kaj la frua moderna epoko troviĝas ekzemploj de inventitaj lingvoj kun malsamaj cel-direktoj. Pro tio konstruitaj lingvoj estas fenomenoj ne nur lingvistikaj, sed ankaŭ sociaj kaj historiaj. Kiel tiaj ili prilumiĝos en la ekspozicio kaj diskutiĝos en la simpozio. La akompana volumo montros ilustraĵojn de la ekspoziciaj objektoj kaj prezentos la kontribuojn de la simpozio. Per ĉi aranĝoj kaj publikigoj Bavara Ŝtata Biblioteko kontribuas al la aktuala diskuto pri lingua franca en la

Veranstaltungen und Veröffentlichungen leistet die Bayerische Staatsbibliothek einen Beitrag zur aktuellen Diskussion um die „Lingua Franca“ im Kontext internationaler wissenschaftlicher Kommunikation und setzt Impulse zur Förderung interlinguistischer Forschungen.

Die Bayerische Staatsbibliothek kann für die Ausstellung auf ihre wertvollen Bestände zu den Themenbereichen Interlinguistik und Plansprachen zurückgreifen und zudem zwei großzügige Schenkungen nutzen:

- Der Großteil der Bibliothek sowie die Tagebücher von Prälat Johann Martin Schleyer übereigneten die Söhne von Dr. Hanns Martin Schleyer der Bayerischen Staatsbibliothek.
- Ihre umfangreiche Plansprachensammlung überließen Irmi und Reinhard Hauptenthal der Bayerischen Staatsbibliothek.

Beide Schenkungen stellt die Bayerische Staatsbibliothek als Corpus Separatum der Allgemeinheit und der Forschung auf Dauer zur Verfügung.

kunteksto de internacia scienca komunikado kaj donas impulsojn por la akcelado de interlingvistikaj esploroj.

Por la ekspozicio Bavara Ŝtata Biblioteko povas utiligi siajn valorajn stokojn pri la temkompleksoj interlingvistiko kaj plan-lingvoj kaj krome utiligi du grand-animajn donacojn:

- *La plimulton de la biblioteko kaj la tag-librojn de prelato Johann Martin Schleyer la filoj de D-ro Hanns Martin Schleyer transdonis al Bavara Ŝtata Biblioteko.*
- *Irmi kaj Reinhard Hauptenthal transdonis al Bavara Ŝtata Biblioteko sian ampleksan plan-lingvan kolekton.*

Ambaŭ donacojn Bavara Ŝtata Biblioteko daŭre disponigas kiel corpus separatum al la publiko kaj al la esploro.

Textquelle: <http://www.bsb-muenchen.de/Einzeldarstellung.403+M562baccbf1d.0.html>